

Основні засади грошово-кредитної політики на 2014 рік

Main Principles of the Monetary Policy for 2014

Основні засади грошово-кредитної політики на 2014 рік визначають завдання грошово-кредитної політики та показники діяльності Національного банку України (далі – Національний банк) у середньостроковій перспективі для забезпечення стабільності грошової одиниці України та досягнення цілей, визначених Законом України “Про Національний банк України”, і враховують тенденції та прогноз розвитку економіки, бюджетної сфери та грошово-кредитного ринку.

1. ЦІЛІ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ НА 2014 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

Пріоритетною метою грошово-кредитної політики відповідно до законодавства України є досягнення та підтримка цінової стабільності в державі. Головним критерієм успішності проведення грошово-кредитної політики розглядається підтримання в середньостроковій перспективі (від 3 до 5 років) низьких стабільних темпів інфляції, що вимірюються індексом споживчих цін.

Економічні та політичні виклики, яких зазнала Україна на початку року, вимагають вжиття радикальних та нестандартних заходів у напрямі відновлення макроекономічної та фінансової стабільності в державі, а також проведення економічних і соціальних реформ. Структурні зрушення в економіці, приведення окремих цін і тарифів у відповідність до економічно обґрунтованих рівнів, здійснення масштабної підтримки банківської системи та інші заходи в короткостроковому періоді матимуть наслідком тимчасове підвищення темпів інфляції. Разом із цим такі кроки створять надійне підґрунтя для відновлення економічного зростання та стабільної роботи фінансової системи, що буде запорукою забезпечення цінової стабільності в державі в середньостроковій перспективі.

За таких умов у 2014 році зусилля Національного банку спрямовуватимуться на сприяння утриманню приросту індексу споживчих цін у межах, що не перевищують значення прогнозу Уряду – 12% (у розрахунку грудень порівняно із груднем попереднього року). У середньостроковій перспективі Національний банк прагнучиме досягти та утримувати показник індексу споживчих цін у межах 3–5% на рік.

Відповідно до законодавства України у межах, що не перешкоджатимуть забезпеченню стабільності грошової одиниці, грошово-кредитна політика також спрямовуватиметься на сприяння стабільності банківської системи (як ключової умови забезпечення фінансової стабільності в державі), а також на сприяння додержанню сталих темпів економічного зростання та підтримку економічної політики Кабінету Міністрів України. Успішність роботи Національного банку за наведеними напрямками визначатиметься в комплексі з результативністю заходів економічної та фінансової політики Уряду на підставі критеріїв, що містяться у відповідних прогнозних і програмних документах економічного та соціального розвитку.

2. РЕАЛІЗАЦІЯ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ У 2013 РОЦІ ТА І КВАРТАЛІ 2014 РОКУ

Характерною особливістю макроекономічної динаміки 2013 року була стабілізація споживчої інфляції на майже нульовому рівні. Показник приросту індексу споживчих цін у річному вимірі коливався в межах від “мінус” 0.8% (у березні та квітні) до 0.5% (у грудні). Така цінова динаміка значною мірою зумовлювалася збільшенням пропозиції продовольчих товарів та відносно незначним зростанням адміністративно регульованих цін і тарифів.

Також одним з основних факторів

підтримки низької інфляційного середовища у 2013 році була прогнозована динаміка обмінного курсу гривні до долара США, який на міжбанківському ринку знизився на 1.2% – до 8.1508 грн./дол. США.

Стабільність гривні сприяла її домінуванню як засобу заощадження. Так, загальний обсяг депозитів у національній валюті минулого року збільшився на 32.1% (у 2012 році – на 16.1%), тоді як в іноземній валюті зменшився на 0.8% (у 2012 році зріс на 19.2%). У результаті показник доларизації депозитів за цей період знизився із 43.7% до 36.8%.

За таких умов відбувався прискорений приріст грошових агрегатів, який за наведених вище обставин не мав інфляційних наслідків. Монетарна база за 2013 рік збільшилася на 20.3%. З урахуванням дії механізму мультиплікації це сприяло розширенню грошової маси на 17.6%.

Одночасно, попри низькі темпи інфляції, відбувалося накопичення зовнішніх та внутрішніх дисбалансів в економіці. Так, у 2013 році дефіцит поточного рахунку платіжного балансу сягнув 9.0% ВВП, який не повною мірою покривався залученням боргових коштів на міжнародних ринках. Це відповідним чином позначалося на динаміці міжнародних резервів, обсяг яких у 2013 році зменшився на 4.1 млрд. дол. США – до 20.4 млрд. дол. США (в еквіваленті).

Вплив несприятливої зовнішньоекономічної кон'юнктури на реальний сектор економіки не був компенсований здійснюваними заходами щодо структурних зрушень в економіці. Так, у 2013 році зафіксовано нульовий приріст реального ВВП порівняно з 2012 роком. Рецесія в економіці погіршувала стан державних фінансів – дефіцит Державного бюджету України у 2013 році становив 4.4% ВВП.

Несприятливі макроекономічні тренди продовжилися і в 2014 році на тлі соціально-політичного напруження в країні. Обсяги промислового ви-

робництва у I кварталі 2014 року знизилися на 5.0%. Найбільше зниження було зафіксовано в експортоорієнтованих галузях.

Погіршення ситуації в економічній та фінансовій сферах зумовлювало погравлення цінової динаміки, стримуючим чинником якої залишалася достатня насиченість ринку продовольчих товарів. У результаті темп приросту індексу споживчих цін у річному вимірі в березні 2014 року прискорився до 3.4% порівняно із 0.5% за 2013 рік.

Уповільнення економічної активності та девальвація гривні сприяли скороченню дефіциту поточного рахунку платіжного балансу до 0.3 млрд. дол. США у січні – лютому 2014 року порівняно з 1.6 млрд. дол. США у відповідному періоді минулого року. Водночас економічна та політична нестабільність у країні спричинила відплив капіталу за фінансовим рахунком платіжного балансу. Його дефіцит у січні – лютому становив 3.7 млрд. дол. США. Зазначене призвело до зниження міжнародних резервів у січні – березні 2014 року на 5.3 млрд. дол. США – до 15.1 млрд. дол. США.

З метою посилення конкурентоспроможності національної економіки та спроможності фінансової системи протистояти зовнішнім шокам у лютому було запроваджено перехід до системи гнучкого обмінного курсу, що позначилося на його динаміці. У I кварталі 2014 року обмінний курс гривні до долара США на міжбанківському ринку знизився на 34.9% – до 10.9981 грн./дол. США, а за операціями з продажу готівкового долара США населенню – на 37.6% – до 11.3971 грн./дол. США.

Напружена економічна та суспільно-політична ситуація спричинила відплив коштів з банківських рахунків. Так, у січні – березні 2014 року обсяг депозитів населення в національній валюті зменшився на 32.3 млрд. грн., в іноземній – на 3.1 млрд. дол. США.

Дії Національного банку в умовах відпливу коштів з банківських рахунків зумовлювалися насамперед необхідністю підтримки ліквідності банків на належному рівні з метою уникнення кризи платежів та забезпечення вчасного виконання зобов'язань банків перед вкладниками. З цією метою були розроблені додаткові спеціальні механізми підтримки ліквідності банків, що зазнали відпливу депозитів. Усього за I квартал обсяг наданих кредитів рефінансу-

вання становив 63.1 млрд. грн. Зазначене зумовлювало випереджаюче зростання монетарної бази (на 7.4%) порівняно з грошовою масою (на 3.8%) у цей період.

Крім того, у цей період уживалися заходи щодо збільшення внутрішньої вартості гривні через інструменти процентної політики, а також запроваджувалися тимчасові стабілізаційні заходи адміністративного характеру в частині регулювання здійснення валютних операцій.

Також з метою стабілізації ситуації та створення надійних підвалин для забезпечення фінансової стабільності та відновлення економічного зростання Уряд і Національний банк розробили програму стабілізаційних заходів, яка могла би бути підтримана коштами міжнародних фінансових організацій.

3. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ НА 2014 РІК

Основним завданням грошово-кредитної політики в умовах впливу несприятливих зовнішніх та внутрішніх чинників є стабілізація ситуації в фінансово-банківській сфері як необхідної умови забезпечення цінової стабільності в середньостроковій перспективі.

Вони розроблені з використанням макроекономічного прогнозу Кабінету Міністрів України, згідно з яким номінальний ВВП у 2014 році становитиме 1 574.3 млрд. грн., приріст реального ВВП – мінус 3.0%, приріст індексу споживчих цін – 12.0% (у розрахунку грудень порівняно із груднем попереднього року).

У короткостроковій перспективі на динаміку цінових процесів може мати суттєвий вплив очікуване вжиття Урядом жорстких заходів щодо нівелювання макроекономічних дисбалансів. Національний банк обмежено реагуватиме монетарними засобами та методами на цінові зміни, які зумовлюватимуться рішеннями у сфері адміністративно регульованих цін і тарифів, структурного реформування економіки та впливу зовнішніх шоків – економічних і політичних. У цьому разі враховуватиметься те, що структурні реформи та адміністративне регулювання цін і тарифів хоча й можуть зумовлювати коливання цін у короткостроковій перспективі, у середньостроковому періоді, навпаки, сприятимуть цінній стабільності через усунення дис-

пропорцій та покращення показників ефективності відповідних галузей економіки.

За таких умов Національний банк разом з Урядом докладатимуть зусиль, аби утримати показник приросту індексу споживчих цін у межах, що не перевищують значення прогнозу Уряду – 12% (у розрахунку грудень порівняно із груднем попереднього року).

Засоби та методи грошово-кредитної політики використовуватимуться насамперед для контролю за монетарними чинниками впливу на стабільність грошової одиниці через регулювання обсягу монетарної бази, яка розглядатиметься як операційний орієнтир грошово-кредитної політики. Приріст монетарної бази у 2014 році може бути в межах до 21%. Цей показник ураховує як очікувану зміну попиту на гроші для здійснення господарських трансакцій (обраховану на підставі прогнозних макроекономічних показників Уряду), так і необхідність підтримки ліквідності банків через інструменти Національного банку в умовах тимчасового погіршення ринкових очікувань та зумовленого цим відпливу частини заощаджень з банківських рахунків. Також як операційні орієнтири грошово-кредитної політики розглядатимуться монетарні критерії ефективності та індикативні цілі програми “Стенд-бай” (підтримується Міжнародним валютним фондом) зі змінами, які встановлюватимуться під час здійснення її переглядів.

Регулювання обсягу монетарної бази відбуватиметься через використання визначених законодавством України засобів і методів грошово-кредитної політики шляхом впливу на обсяг ліквідних коштів у розпорядженні банків. Спрямованість такого впливу визначатиметься залежно від конкретних умов розвитку грошово-кредитного ринку.

У період підвищеної напруги на грошово-кредитному ринку основні зусилля спрямовуватимуться на підтримку ліквідності банків з метою забезпечення вчасного виконання ними всіх своїх зобов'язань перед клієнтами. Це, з одного боку, забезпечуватиме вчасне проведення розрахунків в економіці, а з іншого – сприятиме підтримці довіри до банківської системи та створенню сприятливих умов для подальшого повернення вкладниками коштів на банківські рахунки.

Підтримка ліквідності банків у цей період здійснюватиметься як через стандартні монетарні інструмен-

ти, так і через тимчасові механізми, розроблені для підтримки банків, що зазнали впливу вкладів. Одночасно з огляду на нерівномірний розподіл ліквідності в банківській системі проводитимуться активні операції з мобілізації коштів. Фактично в такий спосіб через Національний банк у період напруження відбуватиметься частковий перерозподіл коштів у банківській системі в умовах зниження довіри між учасниками ринку.

Водночас Національний банк виходитиме з того, що головні резерви стабілізації діяльності банків та подальшого зростання їх кредитної активності перебувають у площині повернення в банківську систему коштів, які були вилучені (насамперед населенням) у період посилення напруги. Враховуючи це, у період збереження напруги завданням процентної політики буде створення стимулів для повернення вкладів у банківську систему та сприяння збалансуванню валютного ринку. Це досягатиметься як за рахунок відповідного регулювання облікової ставки та ставок за стандартними монетарними інструментами, так і через надання "штрафного" характеру ставкам за тимчасовими механізмами, і стимулюватиме банки активніше працювати із клієнтами та вчасно або достроково повертати Національному банку кошти рефінансування.

У міру стабілізації ситуації на грошово-кредитному ринку та набуття сталого характеру процесами відновлення депозитної бази банків Національний банк відмовлятиметься від застосування тимчасових механізмів та переходитиме до стандартних процедур монетарного регулювання. Як основний інструмент регулювання ліквідності банків використовуватимуться щотижневі тендери з рефінансування. Структурні дисбаланси ліквідності нівелюватимуться за рахунок переважного використання механізмів довгострокової дії (обов'язкові резерви) та невідновних операцій (купівля-продаж державних цінних паперів). Якщо стан ліквідності буде близьким до рівноважного, то перевага надаватиметься короткостроковим інструментам.

Попит і пропозиція ліквідних коштів на ринку регулюватимуться через:

- вплив на вартість ресурсів із використанням інструментів процентної політики. Базовою ставкою, за якою переважно визначатиметься вартість ресурсів під час здійснення основних операцій з рефінансування, розгляда-

тиметься облікова ставка. Водночас вартість розміщення ресурсів за такими операціями може відрізнятись від облікової ставки в разі проведення процентних тендерів або різкої зміни ситуації на грошово-кредитному ринку. Для посилення дієвості процентних важелів впливу також використовуватиметься коридор процентних ставок за щоденними механізмами постійної дії, нижньою межею якого буде ставка за депозитним сертифікатом "овернайт", а верхньою – ставка за кредитом рефінансування "овернайт";

- визначення кількісних та якісних параметрів монетарних операцій, що може відбуватися шляхом обмеження обсягів регулярних операцій, регулювання переліку прийнятної застави, встановлення додаткових вимог до банків, що матимуть намір підтримувати ліквідність через інструменти рефінансування, проведення позачергових тендерів тощо.

Подальшому вдосконаленню процентних важелів впливу, поліпшенню роботи трансмісійних механізмів та протидії зовнішнім шокам сприятиме використання системи гнучкого (плаваючого) обмінного курсу гривні. У рамках цієї системи офіційний курс гривні до долара США встановлюється на рівні середньозваженого курсу за операціями з купівлі та продажу безготівкового долара на внутрішньому ринку країни. Така система курсоутворення передбачає мінімізацію участі Національного банку на міжбанківському ринку з валютними інтервенціями, які здійснюватимуться переважно з метою купівлі іноземної валюти для підтримки міжнародних резервів в умовах необхідності значних обсягів виплат за борговими зобов'язаннями держави. Національний банк пильно стежитиме за стабілізаційним потенціалом міжнародних резервів, підтримуючи та посилюючи його, у тому числі шляхом їх диверсифікації з урахуванням кон'юнктури міжнародних валютних ринків і ринків дорогоцінних металів.

Одночасно вживатимуться заходи щодо посилення ефективності контролю за добросовісністю здійснення валютних операцій, попередження операцій, що можуть порушити рівновагу на валютному ринку, розвитку наглядового потенціалу центрального банку в сфері валютного контролю.

У міру досягнення основної цілі грошово-кредитної політики підтримуватиметься діяльність Уряду щодо

відновлення економічного зростання. Така робота концентруватиметься насамперед у площині створення умов для активізації кредитної підтримки банками реального сектору економіки та зниження процентних ставок. Зокрема, залежно від стану грошово-кредитного ринку розглядатиметься питання щодо надання відповідних монетарних стимулів через використання засобів і методів грошово-кредитної політики. Активізації кредитної діяльності банків також сприятимуть заходи, спрямовані на підтримку стабільності банківської системи, а саме: вдосконалення законодавства України в частині покращення корпоративного управління та систем управління ризиками в банках; подальше посилення захисту прав кредиторів та сприяння зменшенню обсягів проблемних активів банків; підвищення рівня капіталізації банків.

З метою підвищення спроможності фінансової системи акумулювати ресурси для забезпечення потреб економічного зростання розширюватиметься та вдосконалюватиметься сфера безготівкових платежів. Уживатимуться заходи щодо поширення безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів, запровадження сучасних технологій забезпечення надійного та ефективного обслуговування учасників розрахунків, створення уніфікованої інфраструктури та реалізації супутніх проектів у соціальній сфері. Належне виконання функції нагляду (оверсайта) платіжних систем і систем розрахунків сприятиме безперервному їх функціонуванню та прозорості проведення фінансових операцій.

Підтримуватиметься тісна взаємодія Національного банку з Урядом у питаннях щодо узгодження грошово-кредитної та фінансової політики, у тому числі в частині впливу на стан грошово-кредитного ринку випуску державних боргових зобов'язань, а також активна співпраця в питаннях щодо забезпечення стійкості фінансової системи та вдосконалення її механізмів та інструментів. Також спільно з усіма гілками влади вживатимуться заходи в напрямі макроекономічної стабілізації, удосконалення законодавства України із захисту прав кредиторів і споживачів фінансових послуг, поліпшення інвестиційного клімату, покращення судової практики розгляду кредитних спорів тощо.

4. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПРОВЕДЕННЯ ТА ЗАВДАННЯ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ В СЕРЕДНЬОСТРОКОВОМУ ПЕРІОДІ

Стратегія грошово-кредитної політики в середньостроковій перспективі передбачатиме застосування режиму інфляційного таргетування, повне запровадження якого має відбутися в другій половині 2015 року. Реалізація цього монетарного режиму ґрунтуватиметься на дотриманні таких основних принципів:

- безумовної пріоритетності цілі щодо цінової стабільності та підпорядкування їй усіх інших цілей і завдань грошово-кредитної політики. Відповідно до законодавства як критерій оцінки досягнення головної цілі грошово-кредитної політики використовуватиметься показник індексу споживчих цін у річному вимірі. Одночасно з метою здійснення всебічного аналізу інфляційної ситуації також відстежуватиметься динаміка інших цінових індексів (базовий індекс споживчих цін, індекс цін виробників промислової продукції, індекс-дефлятор ВВП);

- тактичної гнучкості та орієнтації на досягнення середньострокових цілей. Допускатиметься тимчасове відхилення показників приросту індексу споживчих цін у річному вимірі від установлених цільових орієнтирів, якщо такі відхилення будуть результатом структурних зрушень в економіці, приведення окремих цін і тарифів у відповідність до економічно обґрунтованих рівнів, впливу значних зовнішніх чинників тощо. Підставами для коригування грошово-кредитної політики розглядатимуться насамперед чинники, які містять потенціал для зміни середньострокових інфляційних трендів;

- відсутності зобов'язань Національного банку щодо утримання на певному рівні або в певних межах обмінного курсу гривні до іноземних валют. Офіційний курс гривні до долара США встановлюватиметься на підставі її котирувань на міжбанківському ринку, сприяючи формуванню в суспільстві об'єктивної оцінки валютних ризиків. Водночас, ухвалюючи те, що динаміка обмінного курсу гривні має значний вплив на показники інфляції та якість балансів банків, показники динаміки обмінного курсу гривні та реального ефективного обмінного курсу розглядатимуться як важливі індикатори під час прийняття регулюючих рішень;

- перспективності прийняття рішень. Потреба у вжитті монетарних регулюючих заходів визначатиметься насамперед на підставі інфляційного прогнозу, а також прогнозних оцінок розвитку реального сектору економіки, платіжного балансу та грошово-кредитного ринку, який робитиметься на підставі аналізу широкого спектра макроекономічних, бюджетних і монетарних показників, їх взаємозв'язку та впливу на стабільність гривні з урахуванням можливих змін у майбутньому;

- прозорості діяльності Національного банку перед суспільством. Детальне пояснення мотивів і дій Національного банку у сфері регулювання грошово-кредитного ринку надаватиметься як одразу після прийняття відповідних рішень (прес-релізи, відеозвернення, брифінги тощо), так і в узагальненому вигляді – в офіційних аналітичних та прогнозних документах Національного банку, які регулярно публікуватимуться на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку.

Підготовка до запровадження інфляційного таргетування передбачає вжиття заходів за такими основними напрямками:

- удосконалення інституційної основи діяльності Національного банку. Основні зусилля в цьому аспекті концентруватимуться на посиленні його незалежності (у тому числі в питанні визначення інфляційних цілей та розроблення грошово-кредитної політики на власних прогнозних розрахунках), а також організаційному вдосконаленні процесу ухвалення монетарних рішень. За потреби ініціюватимуться зміни до законодавства України;

- поліпшення операційної структури грошово-кредитної політики. Основні зусилля щодо цього спрямовуватимуться на посилення процентних важелів впливу на стан грошово-кредитного ринку і перетворення процентної ставки на основний інструмент та операційний орієнтир грошово-кредитної політики, чому сприятиме застосування режиму гнучкого обмінного курсу гривні. Ефективне досягнення цієї мети передбачає забезпечення більш високого рівня розвитку фінансової системи та ефективнішої роботи трансмісійних механізмів. У період до набуття інструментами процентної політики належного ступеня дієвості важлива роль у процесі грошово-кредитного

регулювання відводиться кількісним показникам обсягу грошової пропозиції. До повного запровадження інфляційного таргетування як основний операційний монетарний орієнтир розглядатиметься динаміка показника монетарної бази;

- удосконалення комунікаційної складової. Основні зусилля в цьому напрямі спрямовуватимуться на посилення транспарентності процесу ухвалення рішень, що передбачатиме забезпечення доступу громадськості до більшого обсягу інформації стосовно мотивів та підстав ухвалення регулюючих рішень.

Забезпечення макроекономічної стабільності в довгостроковій перспективі потребує формування системних передумов для підтримки сталого низькоінфляційного середовища та посилення стійкості гривні до внутрішніх та зовнішніх потрясінь. Ця робота, зокрема, проводитиметься за такими основними напрямками:

1. Сприяння розвитку внутрішнього фінансового ринку та забезпеченню його стійкості. Це даватиме змогу зменшити залежність економіки та грошово-кредитної сфери від зовнішніх запозичень, створюватиме надійні та стабільні джерела довгострокових фінансових ресурсів і поліпшуватиме дію монетарних трансмісійних механізмів.

3. З урахуванням визначених законодавством України повноважень діяльність Національного банку в цій сфері насамперед концентруватиметься на сприянні стабільності банківської системи та посиленні її кредитного та інвестиційного потенціалу. Також у співпраці з Урядом та іншими фінансовими регуляторами проводитиметься робота із запровадження системи моніторингу фінансової стабільності на підставі оцінки системних ризиків, проведення макропроденційного аналізу та розбудови системи макрострес-тестування. Передбачається активна участь Національного банку й у вирішенні питань щодо розвитку фондового ринку, у т. ч. в стимулюванні його організованого сегмента й забезпеченні ефективного функціонування національної депозитарної системи. Також уживатимуться заходи в напрямі розвитку механізмів хеджування валютних ризиків, у т. ч. через удосконалення законодавства України, що регулює випуск та обіг похідних фінансових інструментів.

2. Ефективне управління міжнародними резервами та гнучке використання їх стабілізаційного потенці-

алу. Враховуючи значний рівень зовнішнього боргу (у т. ч. державного), є потреба надалі збільшувати обсяг міжнародних резервів та утримувати їх на рівні, що забезпечує належний захист національної економіки та грошової одиниці від негативних зовнішніх шоків. Водночас використання системи гнучкого обмінного курсу надалі зменшуватиме потенційну потребу в міжнародних резервах.

З огляду на свою стабілізаційну роль рівень міжнародних резервів перебуватиме в постійній динаміці: у періоди покращення кон'юнктури відбуватиметься їх зростання, у періоди посилення зовнішнього тиску – можливе їх використання з метою поглинання дестабілізуючих впливів. Також міжнародні резерви за потреби використовуватимуться для згладжування пікових навантажень на валютний ринок у період настання термінів виконання зовнішніх зобов'язань держави та суб'єктів господарювання.

3. Оптимізація системи валютних обмежень та забезпечення їх адекватності рівню внутрішніх і зовнішніх загроз стабільності грошової одиниці України. Напрями вдосконалення системи валютних обмежень ґрунтуватимуться на принципах розумної достатності з урахуванням стану розвитку економіки та фінансових ринків. Спрямованість регулюючих захо-

дів у цій сфері визначатиметься з урахуванням основних чинників, які формують фінансову базу погашення та обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань держави та суб'єктів господарювання, основними з яких є темпи економічного зростання, зростання попиту на грошову одиницю України, зниження доларизації економічних відносин тощо. Відновлення економічного розвитку та зростання попиту на національну грошову одиницю створюватимуть підґрунтя для подальшої лібералізації валютного ринку. Проте в разі несприятливої макроекономічної динаміки та погіршення стану платіжного балансу може виникати необхідність у тимчасовому посиленні валютних обмежень. Такі заходи за потреби можуть уживатись як у разі реалізації тих або інших ризиків, так і превентивно – з метою завчасного попередження виникнення небажаного розвитку подій.

Ефективна реалізація завдань зі створення системних передумов для забезпечення стабільності грошової одиниці в довгостроковій перспективі передбачає активну співпрацю та координацію дій Національного банку з усіма гілками влади. Це стосується, зокрема, питань підтримки макроекономічної стабільності, захисту прав вкладників й інших кредиторів, створення сприятливого інвестицій-

ного клімату тощо. Відповідна робота передбачає активну роль Національного банку під час підготовки загальнодержавних прогнозних і програмних документів, проектів законів і нормативно-правових актів, а також участі в практичній реалізації відповідних заходів.

Також уживатимуться заходи щодо посилення довіри населення до політики Національного банку та підвищення рівня її підтримки суспільством. З цією метою Національний банк продовжуватиме вдосконалювати систему комунікацій із громадськістю. З використанням усіх наявних каналів інформування відбуватиметься роз'яснення цілей грошово-кредитної політики та заходів щодо їх досягнення і формування на ринку позитивних очікувань. Триватиме також робота з підвищення рівня фінансової грамотності населення. У міру поступового підвищення інформованості громадян з питань функціонування фінансових ринків акцент робитиметься на популяризації новітніх фінансових інструментів інвестування та безготівкових розрахунків. Це сприятиме розвитку внутрішнього фінансового ринку та в перспективі – зменшенню залежності економіки України від зовнішніх джерел фінансових ресурсів. □

Хроніка/

Діти малюють майбутнє банку Children paint the future of the bank

До Дня банківських працівників за традицією відбулося підбиття підсумків Всеукраїнського конкурсу дитячих малюнків “Національний банк майбутнього” та нагородження його переможців і номінантів. Цей захід проводиться Національним банком уже втретє. Мета його – підвищення рівня фінансової грамотності, поглиблення знань дітей про центральний банк, виявлення їхніх творчих здібностей.

On the eve of the Day of Bank Employees, winners and laureates of the All-Ukrainian competition of children's paintings “National Bank of the Future” were awarded. The National Bank holds the competition for the third time. It is aimed at increasing the level of financial literacy, deepening of children's knowledge about the central bank, and revealing their creative abilities.

У приміщенні Національного банку України на столичній вулиці Інститутській на деякий час розмістилася справжня дитяча картинна галерея, кожен експонат якої так і випромінював доброту та політ творчої фантазії юних художників. Ось картина виконана в стилі старовинних лубочних

малюнків XVII століття: дужий козак із пишним оселедцем на голові й розкішними вусами надійно тримає на руках милолицю довгокоосу красуню у вінку зі стрічками, вишиванці та спідниці, на якій зображена карта України. Підпис над молодятами гласить: “Ти, козаче наш Нацбанк, будь міц-

ним, і тільки так! Ти тримаєшся, вартуєш – Україну нам врятуєш!”. Це так глибоко символічно зобразила головний банк країни 13-річна школярка із Зінькова на Полтавщині Валерія Земцова, яка й стала переможницею III Всеукраїнського конкурсу “Національний банк майбутнього”.